

30.1.2023

Jätepoliittisen ohjelman vaikutusten ennakoarviointi

Merkkien selitykset

- ++ Merkittävä tai pitkäaikainen myönteinen vaikutus - Lyhytaikainen tai vähäinen kielteinen vaikutus
+ Lyhytaikainen tai vähäinen myönteinen vaikutus - - Merkittävä tai pitkäaikainen kielteinen vaikutus
0 Neutraali vaikutus

Vaikutukset ihmisiin			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Palvelujen saatavuuteen ja laatuun	++	Jätehuollon palveluiden kehittäminen parantaa palvelujen saatavuutta ja laatua asiakastarpeiden mukaisesti.
2	Sosiaaliseen elinympäristöön (esimerkiksi yhteisöllisyyteen ja yhteisölliseen osallistumiseen)	+	Asiakkaiden osallistaminen palveluiden kehittämiseen ja arjen kiertotaloustekoihin kannustaminen (esim. lainaamistoiminta) voi lisätä yhteisöllisyyttä ja vuorovaikutusta.
3	Terveyteen ja elintapoihin	++	Jätteistä mahdollisesti aiheutuvat haitat vähenevät, kun jätehuollon seuranta ja valvonta toteutetaan suunnitelmallisesti. Lajitteluun motivoiva ja asenneilmapiiriin vaikuttava viestintä ja neuvonta edistää ympäristövastuullista toimintaa arjessa. Kestävien elämäntapojen edistämällä voi myös olla positiivisia vaikutuksia elintapoihin.
4	Osallistumiseen (osallistuminen päätöksiin ja vaikuttaminen, tiedonsaanti jne.)	++	Asukkaiden vaikutusmahdollisuudet paranevat, kun asukkaat osallistuvat palveluiden kehittämiseen esim. palvelumuotoilun kautta. Tiedottamiseen panostaminen parantaa asiakkaiden tiedonsaantia ja tietoisuutta jätehuoltoasioista. Vaikuttamisen mahdollisuudet paranevat, kun kuntalaisille tarjotaan mahdollisuuksia ottaa oma roolinsa ohjelman toimenpiteiden toteuttamisessa.
5	Väestöryhmien toimeentulo (työllisyys, talous, varallisuus jne.)	+/-	Työpaikkoja voi syntyä aloille, joilla edistetään materiaalien uudelleenkäyttöä ja kiertotalouden toteutumista. Mikäli asiakkaat kuluttavat aikaisempaa harkitummin, tästä voi tulla taloudellista säästöä. Toisaalta kierrätystavoitteiden saavuttaminen edellyttää jätehuoltopalvelujen uudistamista siten, että asukkaiden jätemaksut nousevat.
Johtopäätös ja perustelut			
<p>Jätehuoltopalvelut toteutetaan toimialueella yhtenäisin periaattein asiakastarpeet ja saavutettavuus huomioon ottaen. Viestintä ja neuvonta parantaa tietoutta jätehuoltoasioista ja edistää ympäristövastuullista toimintaa arjessa. Jätehuoltopalveluita kehitetään, jotta jätehuolto olisi asukkaille mahdollisimman helppoa. Lisäksi asukkaiden osallistaminen palveluiden kehittämiseen edistää vaikutusmahdollisuuksia. Kierrätystavoitteiden saavuttaminen edellyttää jätehuoltopalvelujen uudistamista, mikä lisää jätehuollosta asukkaille aiheutuvia kustannuksia. Kokonaisuutena jätepoliittisen ohjelman vaikutukset ihmisiin arvioidaan kuitenkin positiivisiksi</p>			

30.1.2023

Vaikutukset ympäristöön ja ilmastoon			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Fyysiseen elinympäristöön ja viihtyvyyteen	+/-	Ohjelman mukaisesti toteutettu ympäristövastuullinen jätehuolto ehkäisee jätteistä aiheutuvia haittoja, esim. suunnitelmallinen jätehuollon seuranta ja valvonta vähentää roskaantumista ja jätteiden epäasiallista käsittelyä. Myös lajitteluasemaverkoston kehittämällä voi olla positiivisia vaikutuksia elinympäristön viihtyvyyteen. Jätteenkuljetukset voivat paikoin vähentyä, kun jätteiden syntymistä ehkäistään. Lajittelun tehostuessa jätteenkuljetusliikenne voi vähäisessä määrin myös lisääntyä, millä voi olla lievä haitallinen vaikutus paikallisesti (melu, ilman epäpuhtaus, onnettomuusriski).
2	Maaperään, vesistön ja luonnon monimuotoisuuteen	++	Vastuullisten hankintojen avulla voidaan pienentää ympäristökuormitusta, esim. hankkimalla sellaisia tavaroita, palveluita ja urakoita, joiden ympäristövaikutukset ovat muita pienemmät. Uudelleenkäyttöä edistämällä jätteiden sisältämä materiaali saadaan kiertoon, mikä vähentää tarvetta luonnonvarojen käyttöön ja pienentää tuotannon haitallisia vaikutuksia maaperään ja vesistöihin. Jätehuoltopalveluiden kehittäminen ja jätteiden omatoimisen käsittelyn seuranta, lisääntyvä tiedottaminen ja epäkohtiin puuttuminen vähentää niistä aiheutuvia haittoja maaperään ja vesistöön.
3	Ilmastoon (kasvihuonekaasu- ja pienhiukkaspäästöt)	+	Kierrätyksen lisääntyminen ja jätehuollon ilmastovaikutusten hillitseminen (esim. biokaasu kuljetuksissa) vaikuttaa positiivisesti ilmastoon. Toisaalta jätteiden keräys ja kuljetus voi lisääntyä, millä on lievä kielteinen vaikutus ilmastoon.
4	Luonnonvarojen käyttöön, jätteiden määrään ja haitallisuuteen sekä kierrätysasteeseen	++	Ohjelman toimenpiteiden myötä neitseellisten luonnonvarojen käyttö vähenee, syntyvien jätteiden määrä pienenee ja kierrätysaste nousee.
5	Maisemaan, kaupunkikuvaan, kulttuuriperintöön	+	Jätehuollon valvontaan panostaminen vaikuttaa jättepisteiden siisteyteen. Jätehuollon tilavaraukset ja jätehuoltopalveluiden järjestäminen voivat vaikuttaa kaupunkikuvaan.
6	Rakennettuun ympäristöön ja yhdyskuntarakenteeseen	0	-

30.1.2023

Johtopäätös ja perustelut

Jätepoliittisen ohjelman toimenpiteet tähtäävät ympäristövastuulliseen jätehuoltoon. Lisäksi ohjelma tukee kuntien omia kiertotaloutteen ja resurssiviisauteen tähtäviä tavoitteita sekä kuntien ilmastotyötä. Vastuullisten hankintojen avulla voidaan pienentää ympäristöön aiheutuvaa kuormitusta. Kierrätysasteen nostaminen ja jätteiden hyötykäytön lisääntyminen vaikuttavat ympäristöön positiivisesti. Kun jätteiden syntyä ehkäistään, tuotteet käytetään uudelleen ja jätteet hyödynnetään entistä paremmin, säästetään luonnonvaroja. Jätehuollon käytäntöjä uudistamalla, esimerkiksi tutkimus- ja kehitystoimintaan panostamalla, voidaan vähentää jätehuollosta aiheutuvia haitallisia ympäristövaikutuksia. Kokonaisuutena jätepoliittisella ohjelmalla on toteutuessaan merkittävä positiivinen vaikutus ympäristöön.

Vaikutukset kunnan talouteen ja henkilöstöön

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Kunnan henkilöstöön (asema, määrä, osallistuminen)	+	Ohjelmalla voi olla vaikutuksia kunnan henkilöstömäärään, mikäli kunnat esim. hankkeiden kautta edistävät ohjelman toimenpiteitä. Lisäksi kiertotalousosaamisen kehittäminen ja ohjelman toimenpiteiden vieminen käytäntöön tuo henkilöstölle uudenlaisen osallistumisen mahdollisuuden.
2	Kunnan talouteen (menoihin, tuloihin, investointeihin, velkaantumiseen jne.)	+/-	Jätteen synnyn ehkäisyyn eli laadukkaisiin ja korjattaviin tuotteisiin panostaminen voi lyhyellä aikajänteellä aiheuttaa kustannuksia, mutta pitkällä aikavälillä hankinnoissa voi syntyä säästöjä. Käytettyjen tavaroiden uudelleenkäyttö voi tuoda kunnalle pientä taloudellista hyötyä. Lisäksi jätteiden tehokkaampi lajittelu voi vaikuttaa vähäisessä määrin kuntien omien kiinteistöjen jätehuoltokustannuksiin.
3	Tuloksellisuuden ja tuottavuuteen	+	Kunnat voivat saada imagohyötyä näyttämällä esimerkkiä kiertotalouden ja ympäristövastuullisuuden edistämisessä, ja sillä voi olla positiivisia vaikutuksia alueen vetovoimaisuuteen.

Johtopäätös ja perustelut

Jätepoliittisella ohjelmalla on vain vähäisessä määrin vaikutusta kunnan henkilöstöön ja talouteen. Esimerkiksi kiertotalousosaamisen kehittäminen ja ohjelman toimenpiteiden vieminen käytäntöön tuo henkilöstölle uudenlaisen osallistumisen mahdollisuuden. Jätteen määrän vähentämiseen liittyvien tavoitteiden toteuttamiseen sekä hankintoihin liittyvät panostukset, kuten kiertotaloutta edistävät hankintakriteerit, voivat aluksi aiheuttaa kustannuksia. Tavoitteiden saavuttamisesta voi kuitenkin syntyä pitkällä aikavälillä kustannussäästöjä.

30.1.2023

Vaikutukset yrityksiin			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Yritystoiminnan monipuolistumiseen, markkinarakenteeseen ja liiketoimintaan	+	Jätepoliittisen ohjelman tavoite on tukea kiertotalouteen siirtymistä, joka voi edistää uudenlaisen liiketoiminnan syntymistä.
2	Työpaikkojen muodostumiseen	+	Työpaikkoja voi syntyä aloille, joilla edistetään materiaalien uudelleenkäyttöä ja kiertotalouden toteutumista. Esimerkiksi huolto- ja korjauspalveluita käyttämällä voidaan tukea paikallisten pienyritysten, yhdistysten tai vastaavien toimintaa.
3	Yritysten kehittämiseen	+	Yhteistyön tehostaminen sekä tutkimus- ja kehitystoimintaan panostaminen edistää jätehuollon kokonaisvaltaista kehittämistä ja tukee eri toimijoiden (oppilaitokset, tutkimus- ja kehityslaitokset, alan yritykset, sidosryhmät) toimintaa kiertotalouden edistämiseksi.
4	Yritysten työvoiman saantiin	0	-
5	Yritysten tavara- ja työpaikkaliikenteeseen	0	-
6	Yritysten asiakasvirtaan	+	Ohjelmalla on positiivinen vaikutus jätealan kuljetuspalveluja tarjoaviin yrityksiin, kun järjestettyyn jätehuoltoon liittyy hyvän tiedotuksen, neuvonnan ja seurannan myötä useampia kiinteistöjä.
7	Yritysten osallistumiseen julkisiin hankintoihin	+	Vastuullisiin hankintoihin panostamisella ja kiertotaloutta tukevien hankintakriteerien käytöllä voi olla vaikutuksia sellaisten yritysten toimintaan, jotka panostavat jätteiden synnyn ehkäisyyn ja materiaalien uudelleenkäyttöön ja joiden toiminta perustuu jakamiseen, vuokraamiseen ja kierrättämiseen.
Johtopäätökset ja perustelut			
<p>Ohjelma koskee kunnan vastuulla olevaa jätehuoltoa, ensisijaisesti asumisen jätehuoltoa, joten yritysten jätehuoltoon ohjelmalla on vain vähäiset vaikutukset. Siltä osin kuin vaikutuksia on, niiden voidaan arvioida olevan lievästi positiivisia. Yhteistyön tehostaminen sekä tutkimus- ja kehitystoimintaan panostaminen edistää jätehuollon kokonaisvaltaista kehittämistä ja tukee eri toimijoiden (oppilaitokset, tutkimus- ja kehityslaitokset, alan yritykset, sidosryhmät) toimintaa kiertotalouden edistämiseksi.</p> <p>Lieviä positiivisia vaikutuksia voi olla sellaisten kiertotaloutta edistävien yritysten ja muiden tahojen (esim. yhdistykset, säätiöt) toimintaan, joiden toimintaedellytyksiä kunnat voivat tukea. Lisäksi vaikutuksia voi olla sellaisten yritysten toimintaan, joissa panostetaan jätteiden synnyn ehkäisyyn ja materiaalien uudelleenkäyttöön, jos kunnat huomioivat nämä asiat hankinnoissaan.</p>			